

GAZETA LWOWSKA

BURA REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Lwów, plac Smolki 3. i p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11—12.
Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte
wolno od opłaty.

Telefony:
REDAKCJA
21—18
ADMINISTRACJA
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-iej POPOŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĘTYCH
REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
DR. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU
20 gr.

PRENUMERATA:
Miejscowa miesięcznie i bez dostawy do
domu 4.80 z dostawą 5.30. Zamięscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5.30 —
Zagranicą 7 — P. K. O. Nr. 141.690.

Nowy rząd w Rumunii.

Rząd premiera Maniu ustąpił. Rumuńska prasa opozycyjna a również i część prasy zagranicznej rozmaicie tłumaczyła przyczyny tego faktu. Twierdzono, że dymisja gabinetu p. Maniu bynajmniej nie była niespodzianką albowiem wiadząno o tem, że już od czasu konferencji w Sygnie, odbytej między królem, p. Maniu i przyzwanym z zagranicy podsem Titeulescu, zaistniały znaczne różnice poglądów między królem a jego premierem. Bezpośrednim zaś powodem kryzysu miało być jakoby żądanie króla zasadniczej rekonstrukcji gabinetu a zwłaszcza ustąpienia zeń ministra spraw wewnętrznych Vaida-Voevodă. P. Maniu, długoletni towarzyszy pracy tego ostatniego, na to zgodzić się nie mógł i wolał raczej sam ustąpić.

Oficjalne rumuńskie komunikaty podkreślają natomiast, że o jakichkolwiek kontrwersjach między królem a p. Maniu nie ma mowy a jedyną i wyłączną przyczyną dymisji był stan zdrowia b. premiera. To stwierdził zresztą także sam ustępujący premier, zaprzeczając wszelkim pogłoskom o różnicy zdań między nim a królem Karolem i zaznaczając, że calym naciśnięciem, że poprosił o potrzebną zasłużonemu wypoczynku zdrowotnego.

Mówiąc o przyczynach ustąpienia p. Maniu, wypada wspomnieć i o tych głosach, które twierdziły, że całe przesilenie rządowe było tylko manewrem politycznym b. premiera, który pod pozorem złego stanu zdrowia chciał dowiedzieć, że trudno go zastąpić inną osobą iść polityczną. Wedle tych głosów b. premier Maniu już po 2—3 miesiącach obejmie na nowo kierownictwo rządu i stronniczość.

Zasadniczych zmian polityki rumuńska wskutek ustąpienia rządu p. Maniu nie dozna pod żadnym względem. Rozwiązanie kryzysu nastąpiło bowiem w dalszym ciągu w ramach narodowej partii chłopskiej. Stać się tak musiało po pierwsze dlatego, bo przecież pana Maniu nie utraciła bynajmniej opozycja, lecz ustąpił sam, ze swych prywatnych powodów, i jakkolwiek byłoby one natury. Po drugie ta właśnie partja dysponuje nadzwyczajnie wielkim zapasem niezadowolonych i żywotnych sił politycznych. Po trzecie partja ta rozporządza w parlamencie większością a król pragnął za wszelką cenę uniknąć rozwiązania parlamentu, lękając się, że nowe wybory mogą przynieść zwycięstwo dla grup skrajnych.

Chcąc tedy utrzymać ciągłość dotychczasowej polityki, która okazała się tak korzystną dla Rumunii, powierzył król misję utworzenia nowego gabinetu panu Mironescu. Ten zadania tego się podjął i stworzył rząd w swym składzie personalnym nie bardzo odbiegający od poprzedniego.

Pan Mironescu jest osobistym przyjacielem dymisjonowanego premiera i jest zarazem jednym z najstarszych członków stronniczo narodowo — chłopskiego. Król poprosił mu całkowitą swobodę w doborze ministrów, kładąc jedynie nacisk na realizację całkowitego zasadniczego programu, rozpoczętą z powodzeniem przez p. Maniu.

Ż ostatniej chwili.

Dalsze aresztowania w Warszawie.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 października. Usiłowany zamach na osobę Marszałka Piłsudskiego, przygotowany już od dłuższego czasu przez członków bojówki PPS. CKW. został udermiony w ostatniej chwili. Wszyscy spiskowcy zostali aresztowani.

Dziś w nocy dokonano dalszych aresztowań, które trwały do tej chwili. Między innymi aresztowano w Białej Podlaskiej b. posła PPS. CKW. Chodęńskiego, którego przewieziono do Warszawy.

Przeprowadzono również szczegółową rewizję w powiatowej Kasie chorych i w mieszkaniu Trochimowskiego, dozorczy tej Kasy, jak wiadomo, już aresztowanego onegdaj. Znalezione broń palną, naboje oraz wiele materiału obciążającego.

Akta sprawy przekazano już władzom sądowym, które prowadzą energiczne śledztwo. Rozprawa sądowa przeciw zamachowcom spodziewana jest w ciągu najbliższych tygodni.

Decydująca bitwa w Brazylii.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14-go października. Z Nowego Jorku donoszą: Walka o stan São Paulo, najbogatszy w południowej Brazylii, już się rozpoczęła, na razie jednak obie strony angażują w bitwę tylko swoje przednie strzały. Bitwa toczy się na froncie około 200 mil. Wedle otrzymanych tu doniesień, powstańcy opianolani doniosły ośrodek handlowy Florianopolis, będący stolicą stanu Santa Catarina. Pre-

zydent republiki zakazał wysyłania wszelkich transportów kawy ze stanu Minas Geras, za wyjątkiem tych, na które rząd udzielił zezwolenia.

Montevideo, 14-go października. (PAT.) W wyniku bitwy na pograniczu stanu São Paulo, wojska powstańcze zmusiły straż przednią wojsk rządowych do cofnięcia się w kierunku Caropolis.

Oszczercstwa prasy sowieckiej.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 października. Z Moskwy donoszą: Czynniki partyjne oraz prasa sowiecka od kilku dni prowadzą zażartą kampanię przeciwko Polsce z okazji zlikwidowania w Malopolsce wschodniej akcji sobotawowej, prowadzonej przez pewne czynniki ukraińskie. Specjalną złośliwością odznaczają się wystąpienia prasy oraz organizacyj komunistycznych sowieckiej Ukrainy. Na łamach dzienników zamieszczane są codziennie oszczerce artykuły i przytaczane kłamliwe fakty, rzekomego zgnęcia się policji i wojska nad ludnością wschodniej Ma-

łopolski. W zakładach przemysłowych oraz w sowieckich instytucjach odbywają się wiece, na których, poza głosami protestami z powodu „okrucieństwa okupantów polskich”, uchwalane są postanowienia o samoopodatkowaniu się na cele Mopru. Jest rzeczą bardziej niż widoczną, że wszystkie te wystąpienia anti-polskie poza przesłankami czysto politycznej natury, mają na celu wydobycie z robotników i urzędników sowieckich nowych ofiar na cele Mopru i prowadzenia akcji komunistycznej zagranicą.

Oświadczenie kanclerza Brueninga.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 października. Z Paryża donoszą: Dziennik „La Volonté” drukuje wywiad swego korespondenta Alfreda Mallota z kanclerzem Brüningem, który, wyraziwszy na wstępie nadzieję otrzymania votum zaufania, oświadczył, co następuje: Wiadomo mi są powody panujące

nerwowości i uczucia niezadowolienia. Ewakuacja Nadrenji nie spowodowała oczywiście upokojenia, na co liczone. Demonstracja Stanheimu przyczyniła się jeszcze do zwiększenia tej nerwowości. Ale Francja nie docenia wszystkich trudności naszej obecnej sytuacji. Miasta nasze, jak Berlin i Kolonia, wy-

autorytetu. Będzie to rząd, który akcję swą oprze na doświadczeniach swego poprzednika, który zmierzał jasno i konsekwentnie do wytyknięcia celów. Będzie to wreszcie rząd, mający nietykłą większość w parlamencie, ale — co najważniejsze — cieszący się za razem największym zaufaniem zeroch kół społeczeństwa rumuńskiego. Ma on tedy wszelkie warunki kłemu, by rozwiązać z pożytkiem dla państwa i narodu liczne aktualne problemy. Tego mi, jako narod, związany starami węzłami przyjaźni z Rumunją, rządowi temu szczerze życzymy.

wolują dodatnie wrażenie swoją czystością i elegancją, więc niemiecka natomiast jest ofiarą niebywałego w dziejach Niemiec kryzysu. Francuzi powinni zrozumieć, że nędza, panująca po wsiach niemieckich, jest tak wielka, że ludzie nie mają kawałka mięsa na obiad. Dlatego, aby między Niemcami i Francją doszło do porozumienia, trzeba, by Francja tę nędzę zrozumiwała i wiedziała, że nędza ta jest jedynym powodem ruchu opozycyjnego.

Wyniki ciągnięcia loterii klasowej.

(Telefonem od naszego korespondenta.)
Warszawa, 14 października. Dziś, w ostatnim dniu ciągnięcia Loterii Klasowej, padły następujące większe wygrane:

300,000 zł. — Nr. 165364;
50,000 zł. — Nr. 32478;
15,000 zł. — Nr. 73649;
po 10,000 zł. — Nr. 168730, 139182;
po 5,000 zł. — Nr. 6051, 125809;
po 3,000 zł. — Nr. 8053, 20252, 23902, 81297, 188576, 14511, 99048;
po 2,000 zł. — Nr. 21051, 177355, 143331;
po 1,000 zł. — Nr. 2388, 30851, 46210, 77532, 78692, 84540, 88443, 101323, 120200, 177869, 193996, 198478, 201424, 202877, 36113, 43153, 47268, 46693, 81661, 82804, 107221, 153691, 176374, 202251, 205808, 207023.

Pelnomocnictwa dla posłów komunistycznych.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 października. Z Wilna donoszą: W pociągu Stalpec-Wiśno zatrzymano pewnego osobnika, który przybył z Rosji sowieckiej i przykrywką znanego pelnomocnictwa od tych posłów, którzy zbiegli do Rosji sowieckiej i mimo to mieli być wystawieni jako kandydaci do Sejmu polskiego w różnych okręgach na listach komunistycznych.

Dochodzenia przeciw b. posłom.

Bydgoszcz, 13 października. (PAT.) Prokurator Sądu okręgowego w Bydgoszczy, wdrożył dochodzenia przeciwko b. posłowi na Sejm, Kurtowi Graebemu z Klubu niemieckiego, o przesłankach politycznych, jakich się dopuścił swego czasu jako członek rozwiązanego Deutschmusbundu.

Pozatem prokurator wszczął dochodzenia przeciwko b. posłowi PPS. CKW. z okręgu Bydgoszcz, Matuśkiewiczowi, oskarżonemu o wystąpienie przeciwko Rządowi na wiecu poselskim w Nalce.

Objazdy wymienieni odpowiadają będą z wolnej stopy.

Ostrów, 13 października. (PAT.) Prokurator sądu okręgowego w Łomży dnia 11 b. m. zarządził aresztowanie i osadzenie w więzieniu w Łomży Romana Janowskiego, prezesa Zarządu powiatowego P. S. L. Wyzwolenie w Ostrowie Mazowieckiej, Romana Janowskiego postanowiono w stan oskarżenia z art. 129 za kolportaż nielegalnych wydawnictw i z art. 128 za czynne znieważenie policjanta w służbie.

były długoletni współpracownik firm krajowych
zagranicznych, po cenach umiarkowanych —
FRANCISZEK ILNICKI
Legjonów 3. — Lwów — Szajnochy 2.
(w podwórzu) (w podwórzu)

Pierwsze posiedzenie nowoobranego Reichstagu odbyło się w burzliwym nastroju.

Berlin. 13 października. (PAT.) Z wielkim napięciem oczekiwania opinia publiczna otwarcia Reichstagu, zapowiedzianego na dziś, o godz. 15. Już od wczesnych godzin rannych na wielkim placu Republiki przed gmachem parlamentu gromadziły się poczyni tłumy publicznicy, usiłując dostać się do wnętrza. Silne oddziały policji pieszej i konnej otoczyły kordonem gmach Reichstagu. W południe przywzływ publiczności przybrał także rozmiar, że policja kilkakrotnie musiała zarządzić opróżnianie placu. W godzinach popołudniowych posłowie poszczególnych frakcji zaczęli zjeżdżać do Reichstagu. Galerie dla publiczności i prasy były szczelnie wypełnione. Wśród (żadnej sensacji publiczności znajdował się również b. książę August Wilhelm pruski, członek honorowy partii narodowo-socjalistycznej.

Pierwsi na sali pojawili się posłowie frakcji socjal-demokratycznej, z kolei frakcji niemiecko-narodowej i drobnych grup agrarnych. Jako ostatni wmaszerowali na salę narodowi socjaliści z turyngkim ministrem dr. Frickem na czele, wszyscy w brązowych kosczałach, z hackenkreuzami na czerwonych opaskach. Przy wejściu narodowych socjalistów, komunistów powitali ich burzliwymi okrzykami i gwizdaniem. Ławy rządowe z początku były próżne. Poszczególni ministrowie zajęli swoje miejsca w krzesłach poselskich.

Punktualnie o godz. 15, z tytułu starszeństwa prezydent poseł centrowy Herold otworzył posiedzenie, poczem przystąpiono do uzgadniania listy poselskiej przez wywoływanie i sprawdzanie obecności posłów. Komunisty wśród protestów domagali się wycofania poli-

cji z przed gmachu parlamentu. Odczytanie listy poselskiej przerywane było burzliwymi awanturami, w których współzawodniczyli ze sobą komunisty i hitlerowcy. Wywołany jako pierwszy hitlerowiec poseł Albrecht, odpowiedział okrzykiem: Heil Hitler! Wywołany nazwiska kanclerza Brüninga komunisty powitali gromkim okrzykiem: dyktator głodowy! Hitlerowcy próbowali urządzić kanclerzowi muzykę, naśladując pianie kogutów i gwizdając. Poseł Goebel, który w ostatnich dniach ukrywał się przed policją, przybył w czasie odczytywania listy poselskiej. Na powitanie jego hitlerowcy powstałi z miejsc, wołając ze wznieśnionymi dłońmi: heil!

Z kolei nastąpiło odczytywanie projektów ustaw, zgłoszonych przez rząd, wśród nich projektów traktatów handlowych i dekretów wydanych przez prezydenta Rzeczy.

Socjaldemokraci zgłosili wniosek,

domagający się zredukowania diet poselskich o 20%.

Większość głosów Reichstag przyjął wniosek komunistyczny o uwolnienie z więzienia komunistycznego posła Maddalene. Przewodniczącą z tytułu starszeństwa poseł Herold zaproponował odczytać posiedzenie do środy, celem dokonania wyboru nowego prezydium. Wnioski temu sprzeciwili się komunisty. W głosowaniu wniosek komunistów o zwolnienie posiedzenia na wtorek został odrzucony wszystkimi głosami przeciwko głosom frakcji komunistycznej. Kolejnej odrzuconą stało żądanie postawienia na porządku dziennym następstwo posiedzenia wiośki o wyrażenie wotum nieufności rządowi. W wnioskami temu głosowali oprócz komunistów i hitlerowcy nie miecko-narodowcy oraz frakcja Landvolku.

Następne posiedzenie wyznaczono na środę.

Przed wybuchem strajku w berlińskim przemyśle metalurgicznym.

Berlin. 13 października. (PAT.) W głosowaniu nad orzeczeniem sądnego rozjemczego, redukującym płace zarobkowe w przemyśle metalurgicznym, wzięły udział żalali fabryczne i jedni trzej zakładów metalurgicznych. Berlin. Z 60.000 oddanych głosów, przeszło 48.000 wypowiedziało się za odrzuceniem orzeczenia rozjemczego.

Oznacza to, że większość, wynosząca 3/4 głosów, opowiedziała się za strajkiem. Jutro odbędzie się dalsze głosowanie. Niezależnie od wyniku głosowania po fabrykach, około 1200 robotników w fabryce na przedzielniku Rönneberg Comp. rozpoczęło strajk na de zażartu z zarządem fabryki w sprawie zredukowania taryfy plac.

Demonstracje w Berlinie zorganizowane przez hitlerowców i komunistów.

Berlin. 13 października. (PAT.) Po otwarciu Reichstagu, jeszcze w czasie obrad kolo godz. 16 zmobilizowały bojówki hitlerowców i komunistów liczne zbrania na placu Republiki pod gmachem parlamentu i rozpoczęły demonstracje, które wkrótce przybrały bardzo ostre formy. Na odpięrką tłoczyscy się demonstrantów policję konną pospyłał się grad kamieni. Tłumy, zepełnichte w kierunku bramy

Brandenburskiej, demonstrowały dalej na ulicach prowadzących do centrum miasta, bijąc po drodze szyby, atakując gości w kawiarniach i wnosząc wrocie okrzyki przeciwko rządowi. Padło prztem wiele strażów. Trzy osoby zostały ranione. Policja zdolała zatrzymać tylko 6 sprawców zaburzeń. Demonstranci posuwali się bez ustanku dalej, aż doszli na główne ulice miasta, gdzie wybijali okna wystawowe w

wielu domach towarowych. Tłum manifestantów wznosił bez ustanku okrzyki „Deutschland erwache!“ oraz: niech żyją Niemcy sowieckiej! Dopiero po przybyciu znaczniejszych posilków policji, udało się przeszkodzić dalszym ekscesom. W mieście panuje z tego powodu wielkie poruszenie.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Lwów, dnia 14 października 1930.

PRZENIESIENIA W SZKOLNICTWIE POWSZECHNEM.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego przeniosło na wstępną próbę z dniem 1 września 1930 r. p. Michalina Skotnicką, nauczycielkę i k. publ. szkoły powsz. w Radwanowie, powiatu Rohatyn, do 1 k. publ. szk. powsz. w Demianowie-Kolonij, p. Janinę Skupniwiczównę, nauczycielkę 7 k. publ. szk. powsz. we Włocławku, do 7 k. publ. szkoły powsz. im. św. Włodzimierza w Kolonij, p. Ferdynanda Śledzińskiego, nauczyciela z k. publ. szkoły powsz. w Pomoniatkach, powiatu Rohatyn, do 2 k. publ. szkoły powsz. w Potoku, powiatu Rohatyn, p. Stanisława Słobodzianę, nauczyciela i k. publ. szkoły powsz. w Olchowcu, powiatu Horodkana, do 1 k. publ. szkoły powsz. w Korniowie, p. Antoninę Szczęsnyńską, nauczycielkę z k. publ. szkoły powsz. w Cieszacinie Wielkim, powiatu Jarosław, do 3 k. publ. szk. powsz. w Morawku, p. Annę Strachocką, nauczycielkę 3 k. publ. szkoły powsz. w Siemionowie, powiatu Strzy, do 7 k. publ. szkoły powsz. żeńskiej im. św. Elżbiety w Strzy, p. Marię Szpilarskiewiczową, nauczycielkę publ. szkoły powsz. w Pocięciu, powiatu Bohorodczan do 7 k. publ. szkoły powsz. w Łyscu powiatu Bohorodczan, p. Klementynę Tyłczakową, nauczycielkę 3 k. publ. szkoły powsz. w Grzybowicach, powiatu Lwów, do 3 k. publ. szkoły powsz. w Podborcach, powiatu Lwów.

Nowo utworzony Zakład dla Sztuki Fotograficznej pod Firmą PHOTO-STUDIO-DORYS Lwów — Pasaż Teatralny. Tel. 1111. Polica się Szanownej Publiczności.

FUTRA
damskie i męskie
wykonuje
Eugeniusz Howikowicz
Lwów, ul. Lindego 3.

W 30-lecie nagród Nobla.

W roku obecnym, tak bogatym w jubileusze, upływa również 30 lat od ustanowienia słynnej fundacji Nobla, której nagrody, rozdawane co roku, mają już swoją głośną i wpływową markę w całym świecie. Na rozdanie tych nagród wyzেকে z napięciem elita umysłowa wszystkich krajów; interesuje się nimi także Polska, bo laureatami Nobla byli wszakże dwaj naukowcy Polacy, Sienkiewicz i Reymont, i jedna Polka, Curie-Skłodowska.

Nagrody Nobla imponują już przedewszystkiem swoją wysokością. Każda z tych nagród wynosi np. w r. 1930 173.000 koron szwedzkich, co odpowiada prawie dwu milionom złotych. Ponadto osoby odznaczone nagrodą Nobla, stają się odrzu sławnymi na obu półkuliach; utwory literackie, którzy otrzymali nagrodę, są np. tłumaczone, prawie momentalnie, na wszystkie języki światowe.

Jakże jest atoli geneza tych nagród noblowskich i kim był ich fundator, Nobl?

Obóz Alfred Nobel był Szwedem, urodzonym w Sztokholmie w r. 1833. Wychoywał się w Petersburgu, gdzie ojciec jego posiadał wielkie fabryki maszyn. Sam Alfred Nobel był użycownym technikiem i wynalazcą, który pracował w dziedzinie materiałów wybuchowych. Wstawił się głównie tem, że to on był w n. a. z. a. d. dynamitu, który znalazł ogromne zastosowanie nie tylko jako środek niszczycielski na wojnie, ale także w

„za pokucie“ fundował Nobla słynną „nagrodę pokojową“, ale i jako polityczny środek przy budowie tunelów i w kopalniach; dzięki dynamitowi oszczędzono np. przy budowie sławnego tunelu św. Gottharda przeszło 4 miliony dolarów, a nadto zaoszczędzono mnóstwo czasu. Poza tem zrobił Nobla cały szereg innych wynalazków, a dzięki swemu udziałowi w szwedzkich fabrykach broni i w kopalniach naftowych brał swoich w Baku, dorobił się wprost kolośalnego majątku. Gdy umierał w r. 1896, zostawił przeszło 30 milionów koron szwedzkich, a przeznaczył część tej olbrzymiej sumy przeznaczył na swoją cokolwiek fundację. Procenty co roku od spadku po Alfredzie Noblu — to właśnie słynne „nagrody Nobla“.

Wedle testamentu Nobla, który ma wiele oryginalnych, a może i dziwacznych klauzul, nagrody jego mają się dostawać tym, „którzy podczas ubiegłego roku przynieśli ludzkości największą pożytek“. Nagród jest kilka: dla fizyków i chemików, dla lekarzy i fizjologów, dla znających literaturę, belletrystów, a wreszcie tzw. „nagroda pokoju“, którą otrzymują najbardziej zasłużeńi bojownicy idei pacyficyzmu.

Nagrody Nobla różnią się od innych nagród podobnych, np. francuskich, niemieckich, polskich itd. tem, że gdy tamte (zwłaszcza niemieckie) rozdawane są tylko rządami, obywatelom danego państwa, to nagrody Nobla otrzymywać mogą i otrzymują na-

więksi uczeni, wynalazcy, myśliciele, i szare i pacyficyści całego świata.

Kandydatów przedstawiają Komitetowi Fundacji najwybitniejsi instytucje szwedzkie, tym zaś znowu przedstawiają odpowiednie propozycje instytucje naukowe, czy ciała obywatelskie, czy znakomici mężowie różnych narodów. Kandydatów na nagrodę fizyki i chemii przedstawia szwedzka Akademia umiejętności, kandydatów do nagrody medycyny i fizjologii — „Karolinski Instytut“, Akademia Lekarska w Sztokholmie, kandydatów do nagrody literackiej — szwedzka Akademia Literatury, a kandydatów do „nagrody pokoju“ — osobna komisja, wybrana przez Storting, tj. parlament szwedzki. Skąd jednak te wybitne instytucje szwedzkie znają kandydatów z całego świata, zasłużonych w różnych dziedzinach nauki i działalności? Otóż to właśnie służą im za informatorów odpowiednie instytucje wszystkich narodów, które mają prawo przedstawiania na ręce tych instytucji szwedzkich — swoich kandydatów. Meccą to czynić w każdym kraju: Akademie Umiejętności, najwybitniejszą towarzystwa naukowe, Uniwersytety, stowarzyszenia rządów i parlamentów, o ile idzie o nagrodę „pokoju“. Naturalnie nie można wnosć podać, ani przedstawiać do nagrody samego siebie. Odpowiednie przedstawienia ze strony instytucji krajowych mają być wysyłane do Szwecji przed 1 lutym każdego roku.

Nagrody Nobla mogą otrzymywać zarówno mężczyźni, jak i kobiety, mo-

ga je też otrzymywać wyjątkowo także pewne instytucje; dotąd otrzymały np. „nagrodę pokoju“ takie instytucje jak francuski „Institut de Droit international“, jak „Bureau international permanent de la Paix“, lub jak Komitet międzynarodowy Czerwonego Krzyża. Co do narodów odznaczonych dotychczas nagrodami Nobla, to najwięcej ich otrzymali synowie narodów europejskich, poza tem Amerykanie, Japończycy, Hindusi itd.

Jedną i ta sama osoba otrzymała dwukrotnie nagrodę Nobla tylko raz, a była nią nasza rodaczka, p. Curie-Skłodowska, która raz nagrodzono wspólnie z mężem, p. Marię, w r. 1911 nagrodą za fizykę i chemię, otrzymała już sama nagrodę za chemię. Do odznaczonych nagrodą Nobla przyrodników i lekarzy, fizyków i chemików należą ludzie tacy, jak Röntgen, Marconi i Einstein, chemicy Arrhenius, Ramsay, Rutherford, lekarze, jak Finson, R. Koch, Ehrlich, Banting, Paulsen, Miecznikowski itd. Nagrodę pokojową otrzymał — jak wiadomo — Wilson, oraz politycy z Locarno: Briand, Chamberlain i Stresemann, dawniej Berta von Stutterin i inni.

Nabardziej interesująca dla ogółu jest jednak „nagroda literacka“. Bo przecież fizyki, chemicy i lekarze otrzymują ją szczerze światu stounkowo mało znani. Literatę zaś zna i czyta cały świat. Nagrodę literacką Nobla otrzymywać mają — wedle słów fundatora — ci, którzy „stworzyli w literaturze najznakomitsze dzieła w duchu idealnym“. To ostatnie określenie budziło nieraz wiele zastrzeżeń i niepo-

Przed dziesięciu laty.

14 października.

Front polonczy: Z walk, jakie się rozgrywały przed wiekami, w życie wchodziło o zwycięstwo broni, należy wyznaczyć zdobycie Mińska przez grupę pułkownika Paszkiewicza. Po przełamaniu silnego oporu nieprzyjaciela zdobyto Mińsk atakami na bagnety.

Wiadomości o konieczności odwrotu tej grupy na linię rejonową przylągu ludność Mińska z głębokim żalem i niepokojem o swą przyszłość.

W ciągu ostatnich 24 godzin poprzez dziających zawieszono broni liczne ataki sowieckie na całym froncie, zostaw zastrzelami dla przeciwnika odparcie.

W dniu dzisiejszym Naczelny Wódz ogłosił następujący rozkaz do armii:

Naczelny Dowódca W. P.
(Sztab Generalny).
Belweder, dnia 14. X. 1920 r.
ŻOŁNIERZE!

Dwa długie lata, pierwsze istnienia Wolnej Polski, spędziście w ciężkiej pracy, krawymy znoju. Kończy wojnę nie wspaniałymi zwycięstwami i nieprzypiętymi sławami, lecz w zgodzie z wreszcie na podpisanie głównych zasad upragnionego pokoju.

Żołnierze! Nie napróżno i nie na marne poszedł Wasz trud. Polska nowoczesna zwycięzca swa istnienie wspiera na zwycięstwie i mocarstwach zachodnich nad państwami rozbiorkami. Lecz od razu, od pierwszej chwili życia swobodnej Polski wyciągnęło się ku niej mnóstwo podstępnych rąk, skierało się mnóstwo wysiłków, aby ją zniszczyć w swej bezsilności, by się jej użyć, była Ona igrażką w ręku innych, wiecznie połem intrzyg całego świata. Naród Polski porwał się do broni, zrobił obywatelski wysiłek, tworząc liczną i silną armię.

Na barki moje, jako Naczelnego Wodza, w ręce Wasze, złożył Naród ciężkie zadanie — zabezpieczenie bytu Polski, zdobycia dla niej szacunku i znaczenia na świecie i dania jej pełni należytego rozporządzania swoim losem. Zadanie Wasze dobiega końca. Nie było ono łatwym. Wielką, zniszczone na przez wojnę nie z jej woli na ziemach polskich prowadzona, była bieda. Niecz. żołnierze, by cisnąć mi się do oczu, gdy widział wśród szeregów wojsk, prowadzonych przeze mnie, Wasze boby, pokoleżone stopy, które już przemierzaly niezmierne przestrzenie: gdy widział brudne

łachmany, pokrywające Wasze ciała; gdy musiał obywać Wasze skromne racje żołnierskie i żądać często, abyście o głód i chłód idli do krwawego boju. Praca była ciężka, a że była trwała, zaiszadca o tem tysiące mości i krzyży żołnierskich, rozszaniach po ziemiach dawnej Rzeczypospolitej od dalekiego Dniepru do rodzinnej Wisły.

Za pracę i wytrwałość, za ofiarę i krew, za odwagę i śmiałość dziękuję Wam, żołnierze, w imieniu całego narodu i Ojczyzny naszej.

Pokój nie jest jeszcze zawarty w formie skończoności. Żołnierze Polski ma go czekać z bronią u nogi, cierpliwie i spokojnie, gotowi w każdej chwili stanąć w obronie owocu swej zwycięstwa, gdyby nieprzyjaciel miał się cofnąć przed ostatnim jego utratieniem. Tej przyszłości i spokoju wymagam od Was.

Żołnierze, który tyle zrobił dla Polski, nie została bez nagrody. Wdzięcz-

Akcja przedwyborcza.

Zebrań B. B. W. R. w powiecie brodzkim.

Dnia 27 września 1930 odbyło się w Podkaminie Walne Zgromadzenie obywateli, na którym postanowiono złożyć w Podkaminie Miejskiemu Zarząd BBWR. Prezesem zarządu wybrano p. Michała Maryniaka, wiceprezesem p. Józefa Szloskę z Palikrów i sekretarzem p. Krotkiewskiego. Zebranie obywatelskie złożyło następnie solenną deklarację następującej treści: My niżej podpisani, mieszkający miasteczka Podkaminia powiatu brodzkiego, mając na względzie dobro Państwa, Kościoła i Narodu, wyrażamy zupełne zaufanie do Rządu obecnego pod standardami Marszałka Piłsudskiego i przystępujemy do BBWR, myśleliśmy niezmienne przekonanie, że doborczy i potęga Polski wzrastać będzie o tyle o ile w Sejmie i Senacie nie będzie miejsca dla zaczerpniętych partyjnych.

Dnia 1 października 1930 w Podkaminie uchwalono złożyć Koło Polek oparte o Rząd BBWR, celem szerzenia oświaty i utrwalenia obowiązków obywatelskich u kobiet szczególnie pochodzących z mieszanym małżeństwem. Na czele tego ruchu stanęły panie Krukowa i Riesowa.

Nagroda Nobla literacka, bywa też czasem dzielona na dwie części, jak to się stało w r. 1904 z Mistralem i Eche-garajem, a w r. 1917 z wieloma pisarzami duńskimi.

Moznałby podać o nagrodzie Nobla jeszcze niejedną ciekawą historię. W każdym razie wielką fundację kulturalną „Wynalazcy dynamitu” respektują i wszystkie narody i z niepokojem oczekują jej rozstrzygnięcia. (—)

TEGOROČNI KANDYDATY DO NAGRODY LITERACKIEJ NOBLA.

Donoszą ze Stockholm: Pisma zaczynają już omawiać kandydaty do tegorocznej nagrody literackiej Nobla, która przynajmniej zostanie przez Akademię Szwedzką w listopadzie. Wedle „Nya Dagligt Allehanda”, największe szanse zdobywca nagrody posiada pisa-ka amerykański Todor Dreiser. Drugim poważnym kandydatem Akademii Szwedzkiej jest Johannes Jensen. Jednakże wobec chęci nie narażania się na zarzut faworyzowania pisarzy skandynawskich, kandydatura ta, z daniami dynamiczną, podobnie jak i kandydatura Gunnarsona — odpadnie. Poważne szanse posiadają Francuz Roger Martin du Gard oraz kandydat, wysuwany przez Akademię Francuską, Paul Valery, jednakowoż i te kandydaty prawdopodobnie odpadną z uwagi na to, że Francuz Bergson był ostatnim laureatem nagrody.

na Ojczyzna nie zapomni o nim. Zdobytą zostali ogromne obszary, upodo-łane i obrócone przez wojnę światową prawie w pustynię.

Zaproszono nam już rządowi, by część zdobytych ziem została własnością tych, co ją polską krwią, uziwni-łą polską krwią i trudem niezmier-nych. Ziemia ta, strudząca się w krawawym wojnie, czeka na siew poko-ju, czeka na tych, co miecz na lenie-ż zamieniają, a chcieliby być w tej pra-cy przyszłej tylu zwycięstw pokoi-owych odnieśli, ile ich mieli w pracy bojowej.

Żołnierze, zrobiliście Polskę mocną, pewną siebie i swobodną. Możecie być dumni i zadowoleni ze spełnienia swego obowiązku. Kraj, co w dwa lata potrafił wytworzyć takiego żołnierza, jakim Wy jesteście, może spokojnie patrzeć w przyszłość.

Dziękuję Wam raz jeszcze.
Józef Piłsudski
Pierwszy Marszałek Polski i Naczelny Wódz.

rami BBWR, w końcu postanowiono wydać odezwę do obywateli z ape-lem, aby przystąpili do pracy wybor-czej na rzecz listy Marszałka Piłsud-skiego.

Równocześnie na temie posiedze-niu dokonano wyboru Komitetu Wy-borczego BBWR, w Bohorodczanach oraz Komitetów Wykonawczych w Łyścu i Solotwinie.

Nastroj na zebraniu był bardzo poważny.

ZJAZD DELEGATÓW B. B. W. R. W BRZEZANACH.

Dnia 13 października br. odbył się liczny zjazd delegatów całego powiatu w Brzeżanach w sali Magistratu.

Na zjazd ten przyszyli: okoliczni włościanie z całego powiatu, także inteligencja, jako reprezentanci obozu Marszałka Piłsudskiego.

Po krótkim przedmówieniu preza-sa BBWR, p. Olaszewskiego, zabral głos b. poseł Kosydarski, który zreferował sprawy polityczne i gospodar-cze i zagraniczne.

Zebrań uchwalił jednomyślnie po-pierać przy nadchodzących wyborach listę BBWR.

Równocześnie zaznaczono, że ostat-nie zarządzenia Rządu celne umnie-szenia podpalaczy i sabotażystów ukraińców spotkały się z wielkim uznaniem nie tylko ze strony Polaków ale także ze strony społeczeństwa ru-skiego.

Rada Naczelna Związku Obrony Kresów Wschodnich.

Z inicjatywy najpoważniejszych zrzeszeń, działających na terenie Małopolski Wschodniej powstał przed paru tygodniami Związek Obrony Kresów Wschodnich. Jest to organi-zacja o charakterze bezpartyjnym, pomyślana jako instytucja trwała, oparta na statucie zatwierdzonym reskryp-tem Urzędu Wojewódzkiego w Lwo-wie, której powołania i celów wyka-dawsza domagało się społeczeństwo kresowe, oczekujące potrzebę jak najcięższej konsolidacji żywiołu pol-skiego.

Z póżród wielu celów, które na-kreślił sobie Związek, wymienić należy najpoważniejsze jak: obronę moralną i materialną interesów ziem południo-wo-wschodnich, opiekę nad ludno-ścią polską i dostarczenie jej należytej pomocy materialnej i moralnej w dziedzinie oświatowej i gospodarczej; czujność wobec antypaństwowych wystąpień i zakusów wrogów oraz nie-bezpieczeństw grozących ziemiom Małopolski Wschodniej i Państwu Po-lskiemu.

W ubiegły piątek t. j. 10 bm. tym-czasowo Rada Naczelna, w skład któ-rej weszło 25 przedstawicieli organi-zacji społecznych, odbyła posiedzenie konstytuujące na którym pod prze-sydnictwem p. po. Loewenherza i dra Marczyńskiego, przeprowadzono cję-wioną dyskusję nad programem naj-bliższej działalności Związku i do-konano wyboru prezydium Rady Na-czelnej w składzie następującym:

Prezes: Adam Koc, wicepreze-si: dr. Zdzisław Stronicki, dr. Józef Mar-czyński, Włodzimierz Krynicki, se-kretarz generalny: Władysław Wojto-wicz, skarbnik: Jakób Krzyżowskiński. Członkami prezydium wybrano: dra Henryka Loewenherza, Władysława Kosydarskiego, Bolesława Wójcikiewi-cza i Karola Cwynara.

Po wyczerpaniu porządku dzien-nego przewodniczący dr. Marczyński kreślił wywody mówców, pod kreślił poważny i podniosły nastrój obrad, jednomyślnie i państwowe ujęcie kwestii obrony naszych ziem kresowych.

rozumień. Ze względu na ten pożądan-ny „idealizm” odrzucono, zwłaszcza w po-czątkach fundacji, wielu znakomych kandydatów, o ile hodowali „realiz-mowi” w literaturze. Również niewy-raźne jest drugie określenie, że nagro-dę mają otrzymywać ci, co w ubie-głym roku pokazali światu ludzkości.”

Nagroda literacka przynajmniej jest zwykłe za całą działalność; wyjąt-kowo przynajmniej jest za poszczególny dzieła, jak np. w r. 1920. Knutowi Hamsunowi za „Błogosławieństwo zie-mi” lub w r. 1924 St. Wł. Reymontowi za „Chłopów”. Dwa razy otrzymali nagrodę literacką filozofowie, tj. Nie-miecki Eucken i Francuz Bergson.

Byli jednak i tacy, co — mimo ko-losalnej kwoty — odrzucali przynajmniej sobie nagrodę Nobla. Należał do ta-kich oryginalny, pełnych zaparcia, sławny Lew Tolstoj i pewien wybitny pisarz szwedzki.

Rozdawcą nagród Nobla, na które partycy całej świat, natrafia też często na ostrą krytykę. Zawsze są nie-zadowolone ludzie i niezadowolone na-rodow; zawsze podkreśla się różne „nie-sprawiedliwości” i „pominięcia”.

I tak Anglię narkazują, że nie o-trzymał dotąd nagrody Nobla sędziwy pisarz angielski, Tomasz Hardy; wy-rażano również nieraz zdziwienie, że nagroda literacka nie przypadła dotąd Amerykaninowi ani Rosjaninowi (pozo-ła Tolstojem). Także często należało do mał-kotentów, skłarzać się, że ani Vrchlicki, ani Březina nie zostali laureatami Nobla.

BOHORODZCZANY ZA LISTĄ B. B. W. R.

Dnia 7 bm. odbył się zjazd dele-gatów, reprezentujący wszystkie niejs-kościwość, oddamy społeczne oraz orga-nizację tutejszego powiatu.

Referat o konieczności konsolida-cji polskiego żywiołu w powiecie wy-głosił k. Kanonik Walerjan Bakowski z Łyśca. — Po dyskusji uchwalono rezolucję wyrażającą hołd Panu Prez-ydentyowi Rzeczypospolitej, Panu Marszałkowi Piłsudskiemu, protest przeciwko wystąpieniu Trevisanusa oraz uchwalono konieczność zrzecze-nia całego społeczeństwa pod standa-

Pożyczka dla Niemiec.

Berlin, 13 października. (PAT.) Rząd Państwa Kzeszy przyjął dziś projekt ustawy, upowiadającej rząd do zaciągania pożyczki zagranicznej w wysokości 125 milionów mk. na pokrycie deficytu budżetowego. Ustawa zawiera również postanowienia dotyczące funduszu amortyzacyjnego na pokrycie długów. Według tych postanowień, zarówno dług obecny jak i inne zobowiązania rządu pokryte mają być w ratach rocznych po 420 milionów marek.

Bazyła, 13 października. (PAT.) Kola zbliżone do Banku wypłat między narodowych podkreślały z naciskiem, że Bank ten nie przyczynił się w żaden sposób do udzielenia Niemcom pożyczki w wysokości 125 milionów dol., gdyż statut Banku nie zezwala na tego rodzaju operacje. Kola te dodają, że zgodził się na udzielenie tego kredytu na podstawie umowy amerykańskiego Banku Higginsona. Do konsorcjum udzielającego pożyczkę Niemcom wchodzi prywatni kapitałści szwedzcy i holenderscy. Kapitałści angielscy, francuscy i szwajcarscy powstrzymali się od udziału w pożyczce.

Z życia szkolnego.

Dnia 12 bm. odbyła się w Żeńskiej Szkole Powszechnej im. J. Konarskiego uroczystość poświęcenia lampy kwatery, przeznaczonej do naświetlania działu szkolnej. Lampę zakupił Kola Młodzieży Czerwonego Krzyża, któremu przewodniczył od kilku lat z całym oddaniem się nauczycielską pojęcie szkoły, p. Eugenja Patrynowa. Poświęcenia dokonał katecheta szkoły, ks. Franciszek Wójcik, a w przemówieniu przedstawił genę i trudności w dokonaniu dzieła; wyraził też nadzieję, że trudności te usunie Magistrat udzielając zwolnienia od opłaty za prąd lub odpłacając fachową siłą, która przeprowadzić będzie zabiegi leprzeznawczą. Przemawiała nadto kierowniczka szkoły, p. Stanisława Kopytowska, która podniosła ofiarę fundatorów tego pięknego dzieła.

W uroczystości wzięli udział tżni przedstawiciele Kola Rodzicielskiego, a zwłaszcza jego Wydziału, szczerze oddani szkole, dalej grono nauczycielskie i inspektor szkolny.

Jak obrabowałem bank.

Zwierzania amerykańskiego bandyty.

Słynny w północnej Ameryce przestępca Martin Saunders, ongiś członek bandy księcia bandytów Al Capone, siedzący w więzieniu Sing-Sing za obrabowanie banku.

Obecnie sprawił on swemi literackimi zdolnościami w zdumienie cały Nowy Jork. Potrafił on znakomicie poddać analizie wszystkie swe uczucia w chwili popienienia zbrodni i ubrać je w odpowiednią formę.

Oto własny jego opis czynu. Gmach banku stał na rogu ulicy. Wielkie okna dawały na swobodny wgląd do wnętrza w ulicy. Policjanci regulujący ruch stał w środku, na skrzyżowaniu ulic, w odległości ledwo 15 metrów.

Siedział zwolna ku wejściu. Zatrzymałem się chwilę, by objąć spojrzeniem stoły i kasy, których lśnięcie stalowe paszcze stało szeroko otwartem. Obrabowałem, jak urzędnik, z wielką zanięcią kaseta weszła do swej klatki. Tu ja orworył. Począł pnieć papierowe układać w różnych przedziałach, wcale się o mnie nie troszcząc.

Z pozorną obojętnością stanąłem plevyma zwrócony do banku. Zapaliłem papierosa. Palenie go jedną lub dwie minuty. Potem wróciłem i widziałem, jak i drugi urzędnik zajęty był sortowaniem pieniędzy.

Serce nie biło tak szybko, że ledwo mogłem wciągać dym mego papierosa.

Uroczystość miała nastrojów poważny i miły, do czego przyczynił się w wysokim stopniu udany chór uczennic pod kierownictwem nauczycielki, p. Karoliny Dwojskiej.

Jest rzeczą charakterystyczną, że Magistrat, który powinien nie tylko popierać, lecz także inicjować podob-

Likwidacja „Łuhów“ i „Proświt“ w Województwie tarnopolskim.

Tarnopol, 13 października. (PAT.) Stowarzyszenia Łuh i czytelnicy Proświtu w Hiniowcach, Żukowie i Urmaniu pow. Brzeżan, przeprowadziły samorzutnie swą likwidację i zawiadomiły o tem starostwo, że uczyniły to w celu zadokumentowania swoich uczuć lojalności oraz na znak protestu przeciwko wywołaniu działalności ukraińskich czynników politycznych.

Odruch ludności ruskiej przeciwko aktom sabotażu oraz przeciwko dotychczasowej polityce jarzenia przeciwko Państwu przez ukraińskie kola polityczne, trwa w dalszym ciągu.

NAUKA — LITERATURA — SZTUKA.

100-LECIE ROCZNICA ŚMIERCI KEPLERA. W związku z przebiegiem 11 bm. obchodem 100-nej rocznicy śmierci Keplera urządzona ma być w obserwatorium Ludowym w Norymberdze wystawa poświęcona wielkiemu uczennu.

SPRAWOZDANIA I RECENZJE.

Dr. Aleksander Czołowski. „Dawne żeglarskie polskie“. Odbitka z „Kroniki o polskim morzu“. Warszawa 1930 r.

W chwili, kiedy cała Polska, w odpowiedzi na uroczennia niemieckie, rzuciła hasła budowy polskiej floty, powinna rozprawa Dr. Czołowskiego zyskać wielką, a zupełnie zasłużoną poczynność. Dr. Czołowski jest najgłębszym znawcą dzieł polskiej marynarki, więc i na niewielu kartach wspomniany w tytule rozprawki, zgromadził materiał bardzo ciekawy a szerszemu ogółowi zupełnie nieznany.

Tragedją Polski stało się, iż ludność jej, niemal wyłącznie rolnicza, nie odczuwała w odpowiedniej mierze znaczenia posiadania morza i ko-

nie urządzenia, w wypadku niniejszym zgola nie okazał zainteresowania i nie tylko nie udzielił dotąd najmniejszej pomocy finansowej, lecz nawet nie zdobył się na delegowanie swego przedstawiciela na poświęcenie pierwszego rodzaju placówki w lwowskich szkołach powszechnych.

Samorutnie więcej protestacyjnie urządził Rusini w gminach Jaktorów i Dobrzanica w powiecie przemyskim, w Urmaniu pow. Brzeżan oraz w Słobódzie Strusowskiej pow. Trembowla.

Tarnopol, 13 października. (PAT.) W nocy na 12 b.m. niewysiedleli jeszcze szeregi zbezsześcił pomnik ku czci poległych żołnierzy polskich, stojący na placu gminnym w Strylówce pow. Zbaraż. Organa policenii wdrożyły energiczne dochodzenia.

ZNALEZIENIE RYUNKÓW CORREGIO. GUIDO RENEGRO, Dyrektor biblioteki Pinałkowskiej, p. Henryk Mascei, znalazł wśród obrazów złożonych w magazynie Pinałkowskiej, rysunek kolorowy Correggio, doskonale zachowany, oraz portret kobiety damy, pendla Guido Reniego.

nienności posiadania floty wojennej, która uwalniała Rzeczpospolitą od kaprysów Gdańska i uroszczeń sąsiadujących z Bałtykiem państw. Dr. Czołowski przedstawia barwnie zabiegi Zygmunta Staroego i Zygmunta Augusta, Batorego i Wazów; uwyplukia sukcesy kaprów, intrzygi zardżonych o swe dochody kupców gdańskich; dalekością plany Zygmunta III i Władysława IV; sukcesy bojowe marynarki polskiej i hermana Koniecpolskiego; budowę twierdz nadmorskich i drugiego portu celu uniezależnienia się od wroguo zawsze Gdańska; wyprawy królów szweczkich; wreszcie zupełnie zaniedbanie tak ważnego dla moarstwostwego znaczenia Państwa czynnika, jakim jest morze.

podejrzeń. Spuściła oczy, usunęła się nieco od niego i pisała dalej. Wziąłem blankiet czekowy. Udałem, że go wypełniam. Czekalem na przybycie myh pomocników Johny i Dana. Małe drzwi, przez które miałem pójść, były oddalone od mnie tylko o kilka kroków.

Nagle uczulem kwalitowne cięgnię krwi w skroniach. Podniosłem rękę do twarzy; zdawało mi się, że to dotknięcie pali me palce. Próbowałem polukać. Język przejechał do podniebienia. Kaszałem nerwowo. Moje policzki były rozpalone. Nacisną na skroń stawał się coraz większy.

Wszystko to rozebrało się najwięcej w ciągu 60 sekund. Czek przedem mna pełen był płam. Atrament pokrył palec. Zmiałem czek. Z obawy, by ktoś nie poznał mego pisma, schowałem go do kieszeni.

Śrać spokojnie! Nikt nie śmie się poruszyć!

Ostro i groźnie dotarł ten rozkaz do moich świadomości. Johny i Dan byli w banku. Nie zauważyłem ich. Zrućmien okiem na rząd wystraszonych urzędników. Widziałem Johnego za bankowym stołem. Dan stał w pobliżu głównego wejścia z rewolwerem w ręce. Postąpiłem krok naprzód i mało co nie upadłem. Kiedy stałem przy stole, sierpa mi noga.

Kulejąc, udałem się za stół. Znowu miałem uczucie, jak gdybym stał o torfio.

„Cofnąć się!“ rozkazałem kapierowi, który właśnie zamierzał grubą pani

Obecnie Rząd polski, naprawiając błędy przedrobiorów, wrócił do planów Koniecpolskiego i Władysława IV. Wytyża wszelkie siły celu rozbudowy polskiego wybrzeża. Sądzę, że pilnie przestudjowanie rozprawy Dr. Czołowskiego spotęguje w tym kierunku i współpracę z Rządem całego społeczeństwa. Propaganda jej misja byłaby w takim razie spełniona w całej rozciągłości. — mrc. —

Co usłyszymy przez radio?

Włocław, 14 października. LWÓW (385). Godz. 11:58: Retransmisja sygnału czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie i hejnału z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12:05—13:00: Koncert z płyt gramofonowych (gramofon i płyty z firmy Kaim i Syn, Łwów, ul. Kopernika 10). 16:45: Koncert z płyt gramofonowych (polski śpiewacy opewi i estradowi). 17:15: Transmisja z Warszawy: „O wiodących w miastach dawnej Polski“, wygl. em. prof. Pinałkowskiej, dyrektor Instytutu Wydawniczo-Literackiego. 18:00: Transmisja z Warszawy: Koncert popularny symfoniczny w wyk. orkiestry Filharmonii warszawskiej pod dyr. Józefa Ozmińskiego. 18:45: Rozmaitości, komunikaty, oraz koncert z płyt gramofonowych. 19:10: Transmisja Gedy rolniczej z Warszawy. 19:45: Dedy cing rolniczej. 19:51: Transmisja z Warszawy: Przewozy dziennik radiowy. 19:50: Transmisja opery z Poznania. Po operze transmisja komunikatów z Warszawy, oraz w marce możliwości retransmisje ze stacyi zagranicznych.

Sroda, 15 października. LWÓW (385). Godz. 11:58: Retransmisja sygnału czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie i hejnału z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12:05—13:00: Koncert z płyt gramofonowych (Qtwor symfoniczne i pół godziny muzyki lekkiej). Gramofon i płyty z firmy Kaim i Syn we Lwowie, ul. Kopernika 10. 16:45: Koncert z płyt gramofonowych (Qtwor symfoniczne). 17:15: Transmisja z Warszawy: „Mazowiec w pieśniach i przypowieściach“, wygl. prof. Henryk Mołczek. 17:45: Transmisja koncertu popularnego orkiestry P. R. z Warszawy. 18:45: Rozmaitości, komunikaty oraz koncert z płyt gramofonowych. 19:15: Transmisja z Warszawy: Przewozy dziennik radiowy. 19:50: Muzyka z płyt gramofonowych. 20:00: Transmisja z Warszawy: O tajemniczych korespondencjach dyplomatycznych. 20:15: M. Henz. 20:15: Transmisja koncertu popularnego z Warszawy: Koncert narodowościowy wloaki. — W czasie przerwy Kwadrans literacki. 20:45: Transmisja koncertu popularnego. 21:15: Transmisja z Warszawy: Koncert kompozytorski Aleksandra Czerzpnia w wykonaniu kompozytora (fortep.). 22:00: Transmisja koncertów w Warszawie. 23:00—24:00: Transmisja muzyki tanecznej.

wypłacić czek. Spojrzał na mnie krótko i ze strachem. Cofnął się. „Wszystko połozyle — niczego nie ruszaj!“ — powiedziałem i starałem się nadawać memu głosowi surowy dźwięk.

Dwu innych urzędników i jakas uroczenniczka, którzy zjadawali się nieco dalej, zachowywali się jak automaty. Leżeli na ziemi, zanim zawiadłem się z pierwszą szufalą.

Nerwowość opuciła mnie. Nastąpił miły spokój. Logicznie i naturalnie wydawało mi się wyminowanie pieniędzy z szufal. Ze to idzie o rabunek banku, nie przychodziło mi na myśl. Poprostu wymowałem pieniądze z jednego schowka do drugiego, przyczem po tamtej stronie stołu stał tużin ludzi i przypatrywali mi się. Nie zdawałem sobie sprawy z jakiegoś zbrodnictwa aktu. Odczuwałem jedynie w sobie samym jakis dzwone rozdwójnienie.

Mój rewolwer, właśnie jeszcze pod ramię, nie był w moim zapamiętaniu go wydobyle. Nie potrzebowałem go zresztą. Urzędnicy widzieli rewolwery u innych.

Obiema wolnemi rękami wypróżniłem wkrótce dwie szufale — abaralem się do drugiej. Pracowałem precyzyjnie i szybko. Wokół mój był pelny.

Jakis mężczyzna wypadł z banku na ulicę, „Uciekajmy!“, krzyknął Dan. W sekundę byliśmy w naszym samochodzie. Johny siedział u kierownicy. Lecieliśmy wprost w powietrzu. Uciekliśmy.

W miesiąc później ujęto nas.

